

**TITLUL: ANALIZA PRELIMINARĂ A IMPACTULUI DE
REGLEMENTARE (AIR) EFECTUATĂ PENTRU
PROIECTUL HOTĂRÎRII DE GUVERN CU
PRIVIRE LA APROBAREA PROIECTULUI DE
LEGE CU PRIVIRE LA INFRASTRUCTURA
NAȚIONALĂ DE DATE SPAȚIALE.**

**AUTORITATEA PUBLICĂ: AGENȚIA RELAȚII FUNCIARE ȘI
CADASTRU**

I. INTRODUCERE

Analiza preliminară a impactului de reglementare este efectuată pentru proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege cu privire la Infrastructura de Date Spațiale în conformitate cu prevederile articolului 13 a Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr. 235-XVI din 20.07.2006 și în corespundere cu Metodologia de analiză a impactului de reglementare și de monitorizare a eficienței actului de reglementare, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1230 din 24.10.2006.

AIR reprezintă argumentarea necesității elaborării unui proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea legii cu privire la Infrastructura Națională de Date Spațiale în baza evaluării impactului potențial al acestuia asupra activității de întreprinzător și a intereselor societății.

Scopul legii cu privire la Infrastructura Națională de Date Spațiale este crearea unui cadru juridic și organizațional al Infrastructurii Naționale de Date Spațiale și definirea pașilor necesari pentru schimbul de date spațiale electronice pe teritoriul Republicii Moldova.

Infrastructurile de date spațiale (IDS) sunt recunoscute la toate nivelele de gestiune a datelor spațiale drept un instrument pentru schimbul eficient de informație spațială: începând de la cel global, prin regiuni la nivelele naționale și locale. În multe definiții ale unei infrastructuri de date spațiale componentele unei IDS sunt ușor de înțeles. De la Ordinul președintelui 12906 din 1994 - care definește IDS drept: "Infrastructura națională de date spațiale (INDS) reprezintă tehnologiile, politicile, criteriile, standardele și persoanele necesare pentru a promova datele geospațiale la toate nivelele guvernamentale, sectoarele private și non-profit și mediul academic" (W. Clinton 1994) la definiția dată de INSPIRE (Directiva 2007/2/CE) care enunță: 'infrastructura pentru informație spațială' înseamnă metadatele, seturile și serviciile de date spațiale; serviciile și tehnologiile de rețea; acordurile privind partajarea, accesul și utilizarea; precum și mecanismele, procesele și procedurile de coordonare și monitorizare stabilite, puse în funcțiune sau la dispoziție în conformitate cu această Directivă.

Aceste componente principale pot fi văzute în Figura 1.

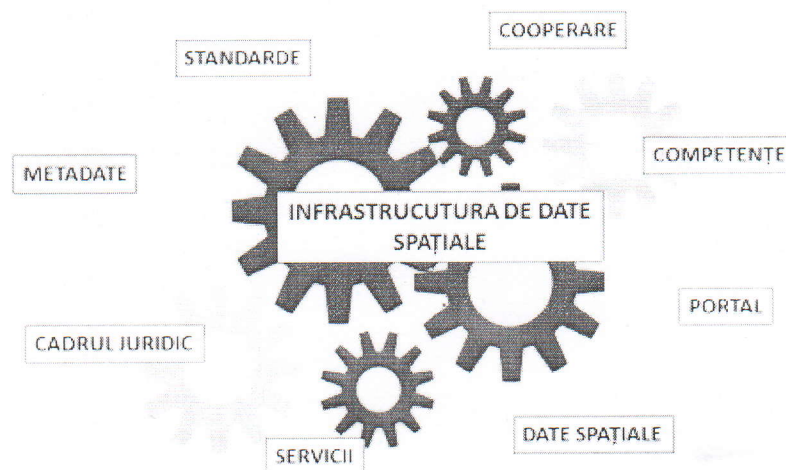

Figura 1. O infrastructură a datelor spațiale constă din mai multe componente diferite care trebuie să funcționeze simultan.

Mai jos aducem câteva exemple de infrastructuri de date spațiale în Suedia, Croația și România:

Experiența Suediei

Scopul Directivei INSPIRE este crearea unui cadru juridic pentru gestionarea și diseminarea datelor spațiale prin internet. Instituirea în Suedia a INDS în baza Directivei INSPIRE își are originea în obligația Suediei în calitate de stat membru al UE de a implementa directiva. Înainte de implementarea Directivei Suedia nu îndeplinea cerințele prevăzute de ea, în ceea ce privește obligațiile autorităților, primăriilor (în anumite condiții) și organismelor individuale de a executa sarcini administrative oficiale. Aceste cerințe vizau în special obligațiile de a crea metadate, de a pune la dispoziție datele spațiale în format electronic prin intermediul serviciilor de rețea, precum și de a schimba informația cu alte autorități publice. De asemenea, drepturile publicului larg care corespund cu obligațiile autorităților publice de a pune la dispoziție informație în format electronic nu erau complet garantate de legislația suedeză. Legea suedeză nu prevedea expres instituirea unei infrastructuri de date spațiale.¹

“Infrastructura suedeză pentru date spațiale este implementată de autorități, primării și alte organizații suedeze în comun. Ea se bazează pe o cooperare între diverse părți realizată în baza unor acorduri și înțelegeri voluntare. De comun acord cu autoritățile și organizațiile implicate, primăriile și consiliile județene suedeze a fost elaborat un plan strategic pentru construirea infrastructurii - Strategia Națională pentru Date Spațiale. Planul constituie o bază comună pentru implementarea infrastructurii și pentru acțiunile Suediei ce țin de cooperarea europeană și internațională în domeniu.

Autoritatea națională suedeză pentru Cartografie și Cadastru, Lantmäteriet,

¹ Proiect Hotărâre de Guvern, 2009/10:224, Un sistem coerent pentru informație geografică, pagina 19

are rolul de coordonator național. Acest rol asigură printre altele faptul că infrastructura este coordonată cu sistemul de date spațiale din Uniunea Europeană și că există o poartă de acces continuă și funcțională la infrastructură pe internet. Lantmäteriet este totodată autoritatea care operează ca punct de contact pentru Comisia Europeană în întrebări legate de implementarea Directivei UE Inspire în Suedia. Acest rol îi este atribuit prin Legea și Ordonanța cu privire la informație spațială, care reglementează de asemenea implementarea Directivei Inspire.

Printre principalele măsuri întreprinse pentru facilitarea schimbului de date între autoritățile și organizațiile suedeze se numără Legea și Ordonanța cu privire la informație spațială, care reglementează implementarea directivei Inspire în Suedia, portalul pentru date spațiale, care reprezintă poarta de acces pentru datele și serviciile spațiale web din Suedia și nodul Suediei în portalul european pentru Inspire, precum și modelul de cooperare, care reprezintă implementarea de Suedia a cerințelor Inspire pentru schimbul de date.

Modelul de cooperare include trei forme diferite de cooperare:

- Cooperare în domeniul datelor spațiale, prin care autoritățile publice, primăriile și alte organizații semnează acorduri pentru a obține acces la o colecție de date spațiale;
- Contribuție, prin care toate părțile interesate își pot publica metadatele și oferi acces la produsele lor de date spațiale prin intermediul portalului de date geografice;
- Contribuție voluntară în conformitate cu Inspire, prin care oricine are posibilitatea să-și publice metadatele pentru informația legată de mediul înconjurător prin intermediul portalului național de date geografice, în conformitate cu cerințele Legii cu privire la informație spațială.

Infrastructura a livrat beneficiile urmărite, ba chiar a plătit dividende atât la nivel extern, cât și intern. Accesul la volume mai mari de date spațiale datorită cooperării în domeniul datelor spațiale a familiarizat anumite organizații cu domenii noi de aplicare și contribuie totodată la decizii mai bune și mai fiabile. Acest lucru va îmbunătăți în cele din urmă procesul de dezvoltare urbană în ansamblu.²

Costurile care rezultă din implementarea directivei Inspire³

În perioada 2010-2012, Guvernul a alocat 50 de milioane de SEK pe an pentru implementarea directivei Inspire în Suedia, dintre care 30-33 de milioane de SEK pe an au ajuns la Lantmäteriet pentru funcția ei de coordonator, iar 17-20 de milioane de SEK pe an au fost distribuite între autoritățile responsabile pentru informație care au solicitat fonduri. Suma alocată a fost destinată pentru finanțarea coordonării implementării, dezvoltarea unui portal național și pentru a finanța alte costuri suplimentare care rezultă din directivă, inclusiv pentru dezvoltarea metadatelor pentru seturile și serviciile de date prevăzute de directivă și a serviciilor pentru furnizarea seturilor de date. Alte costuri suplimentare pentru implementare au fost finanțate în limitele corespunzătoare ale autorităților.

² Citat, extras, paginile 4-5, Rezumat despre Inspire, Raport al Statului Membru: Suedia, 2010-2012

³ Citat (extras din) p 31, capitolul 8.1 din raportul menționat mai sus

Costul total al implementării Inspire în 2012 a fost estimat în baza calculelor efectuate reieșind din costurile raportate.

	<i>Costul median</i>	<i>Număr</i>	<i>Total</i>
<i>Infrastructură IT</i>	<i>6 000 000</i>	<i>1</i>	<i>6 000 000</i>
<i>Metadate</i>	<i>15 000</i>	<i>259</i>	<i>5 189 376</i>
<i>Armonizare</i>	<i>27 000</i>	<i>23</i>	<i>626 589</i>
<i>Servicii de vizualizare</i>	<i>56 000</i>	<i>73</i>	<i>4 109 535</i>
<i>Servicii de descărcare</i>	<i>200 000</i>	<i>34</i>	<i>6 752 706</i>
<i>Raportare</i>	<i>500</i>	<i>600</i>	<i>300 000</i>
<i>Coordonare</i>	<i>19 850 000</i>	<i>1</i>	<i>19 850 000</i>
<i>Total:</i>			<i>41 544 000</i>

Experiența Croației⁴

Croația este un stat-membru destul de tânăr al Uniunii Europene, mai precis din 1 iulie 2013. Cu toate acestea, în ultimii zece ani, Croația ca și alte țări europene în tranziție a înregistrat o dezvoltare accelerată, care a generat o necesitate sporită pentru datele spațiale din partea societății, economiei și cetățenilor, precum și pentru serviciile de date spațiale din partea statului. Necesitatea a fost accentuată și mai mult de specificul Croației ca fiind țară turistică și de tranzit, creșterea vertiginoasă a pieței imobiliare, precum și necesitatea pronunțată de a gestiona spațiul într-un mod rațional și eficient. Această creștere este oarecum umbrită de legitimitatea istorică reflectată în starea nesatisfăcătoare a registrelor de stat, în special în ceea ce privește registrul cadastral și cel al drepturilor de proprietate funciară. Respectiv, Croația a inițiat o serie de reforme complexe, ce au ca scop crearea Infrastructurii Naționale de Date Spațiale (INDS) și a sistemului de administrare funciară, care vor soluționa problemele create în trecut și servi drept instrument educațional eficient pentru dezvoltarea rapidă a societății din Croația, consolidând, în același timp, o societate informată sub aspect geografic.

În perioada anilor 1996 - 2000, Croația a adoptat un cadru legislativ nou pentru administrarea funciară, prin consolidarea noilor legi asociate drepturilor de proprietate și altor drepturi reale, consolidarea registrelor funciare și a Cadastrului proprietăților imobiliare și a măsurărilor de stat. Acele regulamente au creat un cadru pentru lansarea reformei complexe de administrare funciară, care a intrat în drepturi depline odată cu adoptarea noilor regulamente privind amenajarea teritoriului și construcțiilor (2007) și privind terenurile agricole (2008).

Administrația Geodezică de Stat a demarat primele activități în țară prin elaborarea a câtorva studii ce analizau situația privind datele spațiale, furnizorii, cadrul juridic și comparația cu situația din alte țări europene. Acest lucru a rezultat

⁴ Informația este preluată din rapoartele "Croatian SDI: a Tool for Accelerated Development of the Geo-Conscious Society" de Željko BAČIĆ și Ljerka RAŠIĆ, Croația și "Spatial Data Infrastructures in Croatia: State of play 2011" de Danny Vandenbroucke & Dimitrios Biliouris (SADL)

în crearea comunității de date spațiale, în primul rând – prin adoptarea primului regulament cu privire la Infrastructura Națională de Date Spațiale. În perioada adoptării acestui regulament, proiectul Directivei INSPIRE era disponibil, iar capitolul despre INDS din acest regulament a fost racordat la prevederile acestei directive. Regulamentul definește INDS drept un set de măsuri, standarde, specificații și servicii în cadrul programului de e-guvernare, ce permit colectarea, administrarea, schimbul și utilizarea eficientă a datelor spațiale geo-referențiate, ce cad sub incidența acestui regulament. În conformitate cu acest regulament, organele ce iau parte la INDS sunt responsabile de menținerea în permanență a seturilor și serviciilor de date spațiale și sunt obligate să asigure disponibilitatea acestor seturi și servicii pentru geoportalul național.

Acest regulament prevede trei nivele de organizare și coordonare a INDS în Croația: Consiliul INDS, Comitetul INDS și Grupurile de Lucru. Administrația Geodezică de Stat (AGS), responsabilă de cartografierea oficială și cadastru, și Ministerul Justiției, responsabil de registrele drepturilor de proprietate funciară, au acordat prioritate reformelor necesare pentru a institui această infrastructură națională de date spațiale. Proiectul privind Înregistrarea Bunurilor Imobile și Cadastru a început în 2003, fiind co-finanțat din împrumutul acordat de Banca Mondială, fondurile Uniunii Europene și bugetul de stat al Croației, suma totală fiind 47 milioane Euro. Scopul principal a fost de a accelera procesele de administrare funciară și acorda asistență la funcționarea oficiilor cadastrale și instanțelor judecătorești municipale.

O serie de acțiuni concrete și inițiative de cercetare au fost întreprinse în contextul INDS. Primul pas către instituirea INDS a fost făcut în 2001, odată cu elaborarea primului studiu despre situația datelor spațiale în Croația. Beneficiind de un grant al UE în cadrul programului CARDS 2002, un grup de experți străini și croați, contractați de compania germană Conterra, au elaborat în anul 2005 Studiul privind Infrastructura Națională de Date Spațiale în Croația. În baza acestui studiu, au fost propuse acțiuni concrete privind crearea INDS în Croația (Remke et al. 2005).

Ulterior, datorită altui grant acordat de oficiul din străinătate al Marii Britanii în cooperare cu Geolink Consulting Ltd., studiul companiei Conterra a fost supus unei evaluări. Similar, au fost investigate dezvoltarea infrastructurii europene de date spațiale și INSPIRE, lucru care a generat cel de-al treilea studiu intitulat: *“Croația: Infrastructura Națională de Date Spațiale și INSPIRE”* (Geolink Consulting Ltd, 2006).

În mod similar, Facultatea de Geodezie a Universității din Zagreb a desfășurat în anul 2006 o cercetare web la nivel național, cu scopul de a colecta date și opinii pe diferite aspecte în procesul de îmbunătățire a INDS și, respectiv, a susține crearea unei strategii eficiente în domeniu. În paralel, la acel moment Institutul Geodezic din Croația (CGI) desfășoară proiecte de cercetare-dezvoltare și îndeplinește sarcini geodezice profesionale, inclusiv lucrări de măsurări de stat și cadastrale pentru bunurile imobile, prevăzute de Legea privind măsurările de stat și cadastrul bunurilor imobile (NN 16/07), precum și sarcini științifice în colaborare cu Administrația Geodezică de Stat.

În luna mai 2008, AGS a emis o publicație privind Infrastructura Națională de Date Spațială în Republica Croația, fiind tipărită în limba croată, cu tirajul de 1000 copii (Administrația Geodezică de Stat, 2008). Această activitate de producere a fost finanțată de Uniunea Europeană. Ideea de bază era de a familiariza audiențele profesionale, ce sunt implicate în dezvoltarea INDS la nivel național, regional, local sau comercial, cu principiile INDS și situația actuală în acest domeniu în Croația și UE, precum și a informa un public cât mai larg, adică utilizatorii. Respectiv, au fost inițiate ateliere de lucru privind IDS pentru a asigura transferul celor mai bune practici. Mai mult de 100 participanți au fost invitați la aceste ateliere de lucru. Administrația Geodezică de Stat a organizat pentru prima dată Ziua INDS a Croației și INSPIRE la 26 noiembrie 2009. Conferința a fost organizată în cooperare cu Societatea Cartografică Croată în cadrul celei de-a 5-cea Conferințe organizate de această Societate. A doua oară, Ziua INDS a Croației și INSPIRE a fost desfășurată la 25 noiembrie 2010. În jur de 200 experți din diferite structuri administrative (de stat, regionale, locale), sectorul comercial (geodezic, IT) și educație de diferite nivele au fost informați despre ultimele evoluții în domeniul INDS, precum și despre realizările Croației în acest domeniu. Aceste conferințe științifice-profesionale de promovare au fost desfășurate în cadrul conferințelor anuale cartografice, ce stau la baza creării geo-societății în conformitate cu politicile europene.

Până în iulie 2013, Croația a deținut statutul de țară-candidat la Uniunea Europeană și, respectiv, nu a avut obligația să implementeze Directiva INSPIRE până în 2009, însă această Directivă cădea sub incidența Tratatului de Accedere. Respectiv, elaborarea infrastructurii naționale de date spațiale în Croația s-a efectuat în conformitate cu Directiva INSPIRE. În anul 2009, Directiva INSPIRE a fost inclusă pentru prima dată în Programul Național de Accedere la Uniunea Europeană, iar transpunerea acestei Directive a fost supusă monitorizării.

Odată devenită stat-membru al UE, Croației i-a revenit obligația de a implementa Directiva INSPIRE. Datorită eforturilor și activităților ce s-au desfășurat în acest domeniu de-a lungul anilor, țara este în prezent pe deplin pregătită pentru a îndeplini această obligație.

Experiența României⁵

Ordonanța Guvernului nr.4/2010 privind instituirea Infrastructurii Naționale pentru Informații Spațiale în România stabilește cadrul general pentru instituirea INIS prin care România contribuie la realizarea Infrastructurii pentru Informații Spațiale în Comunitatea Europeană prevăzută de Directia 2007/2/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2007.

Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCPI) se află în subordinea Guvernului României și reprezintă punctul de contact și LMO (Legally Mandated Organisation) a României.

Pentru Coordonarea realizării și actualizării INIS s-a constituit Consiliul

⁵ Extras, citat Raport Stat Membru România 2013

Infrastructurii Naționale pentru Informații Spațiale alcătuită din reprezentanți ai autorităților și instituțiilor publice din România.

Autoritățile implicate în realizarea INIS, produc date spațiale, în primul rând pentru satisfacerea nevoilor proprii și pentru respectarea cerințelor legale în vigoare.

În decembrie 2012, ANCPI a realizat seturi de date spațiale conforme cu INSPIRE, prin transformarea temelor din cadrul produselor proprii TOPRO5 și e-Terra în format INSPIRE. Au rezultat astfel 5 seturi de date spațiale și anume: denumiri geografice, unități administrative - teritoriale, parcele cadastrale, rețele de transport, hidrografie.

În România, o mare parte din datele spațiale au fost realizate pe baza planurilor și hărților vechi, în format analog. Actualizările seturilor de date spațiale pe baza măsurătorilor au avut un caracter sporadic. Fiecare instituție și-a elaborat propriile specificații și proceduri de asigurare și control al calității datelor spațiale.

Ca în multe alte evoluții complicate este important să "Gândești la scară mare, dar să adopți politica pașilor mărunți". Este imposibil să începi cu toate deodată și să le faci pe toate în același timp. Astfel trebuie definite o serie de reguli care să te ajute la implementarea cu succes a INIS în România. Informațiile geografice trebuie colectate o singură dată, pentru utilizare multiplă. În acest sens se vor parcurge următorii pași:

- identificarea seturilor de date geografice cele mai importante;
- desemnarea instituției responsabile pentru fiecare set de date de referință;
- garantarea pentru o anumită perioadă fezabilă de timp a seturilor de date;
- identificarea instituțiilor publice care folosesc aceste seturi de date.

Dacă la nivelul anului 2010, în România infrastructura pentru informații spațiale era slab dezvoltată, în prezent aceasta s-a extins în special în cadrul administrațiilor locale prin realizarea infrastructurilor pe anumite teme specifice.

În noiembrie 2011 a fost finalizat serviciul de căutare la capacitate operațională. România este unul din cele 19 state membre care răspunde din punct de vedere tehnic la cerințele INSPIRE, serviciul de căutare din cadrul geoportalului național fiind conform cu specificațiile INSPIRE.

Indicatorii rezultați în urma procesului de monitorizare a datelor și serviciilor de date spațiale în perioada 2010-2012 se regăsesc în tabelul de mai jos.

Nr.crt	Indicator	An de referință		
		2010	2011	2012
1.	Metadate accesibile prin serviciul de căutare	5%	14%	33%
2	Seturi de date ce asigură conformitate cu regulile de implementare a specificațiilor de date	0%	0%	2%
3	Seturile de date accesibile prin serviciul de vizualizare	16%	17%	16%
4	Seturile de date accesibile prin serviciul de descărcare	5%	5%	5%

Nu există o listă detaliată a costurilor pentru INSPIRE în perioada 2010-2012, costurile nu au fost defalcate pentru fiecare activitate, personal, hardware și software în parte.

Pentru realizarea geoportalului INSPIRE al României s-a utilizat infrastructura hardware existentă în ANCPI. Dezvoltarea geoportalului a implicat un cost de 24.800 Euro. Acest cost include și realizarea editorului și validatorului de metadata, precum și a aplicației de vizualizare și a serviciului de căutare.

Metadatale au fost și sunt realizate prin forțe proprii de membrii Consiliului INIS. Realizarea acestora nu a implicat un cost suplimentar. Metadatale sunt create cu editorul de pe geoportalul INSPIRE al României, a cărui schemă de aplicare respectă cerințele INSPIRE privind metadatale. Metadatale sunt întreținute și administrate de fiecare producător de date în parte, fără costuri suplimentare pentru această activitate.

Pentru îndeplinirea obligațiilor asumate pentru INIS, în perioada 2010 - 2012, a fost prevăzut un buget de bunuri și servicii de 80.000 Euro și cheltuieli de capital de 330.000 Euro.

Ca beneficii în domeniul utilizării datelor spațiale pot fi menționate:

- îmbunătățirea calității informației necesară politicilor de amenajare a teritoriului și implicit a colaborării cu autoritățile locale (la nivel rural, urban);
- creșterea interoperabilității în sistemul de informații necesar unor proiecte derulate de autorități publice centrale și locale;
- reducerea costurilor aferente realizării datelor spațiale;
- creșterea gradului de conștientizare a problemelor de mediu locale și globale.
- valoarea informațiilor spațiale crește o dată cu punerea în comun și utilizarea acestora.

Concluzii: Punerea în aplicare a Directivei INSPIRE va contribui la îmbunătățirea infrastructurii naționale de date spațiale, cu precădere în domeniul interoperabilității datelor și serviciilor de date spațiale și va reprezenta un efort comun de cooperare privind implementarea tehnică a directivei.

Analiza propusă a fost efectuată cu suportul organizațiilor din două state ale Uniunii Europene, Swedesurvey, Agenția pentru activități din străinătate Lantmäteriet (Autoritatea națională de Cartografie și Cadastru al Suediei) și Administrația Geodezică de stat din Croația în cadrul proiectului Twinning cu genericul "Organizarea, eficientizarea și automatizarea proceselor de cartografiere în Republica Moldova".

Cu suportul Twinning au fost realizate următoarele cercetări:

- investigarea situației juridice curente, precum și a situației curente în domeniul infrastructurii datelor spațiale;
- planificarea și desfășurarea campaniilor de informare și a atelierelor de lucru cu genericul „principiile INSPIRE” în rândul membrilor personalului de lucru al ARFC și altor părți interesate;
- analizarea și elaborarea recomandărilor privind ajustările tehnice și îmbunătățirile cadrului juridic necesare pentru apropierea de viziunea INSPIRE;
- prezentarea și discutarea constatărilor cu personalul de lucru al ARFC; actualizarea lor și prezentarea constatărilor actualizate.

Urmare analizei descrise în acest AIR, se prevede modificarea și completarea legislației din domenii precum geodezie, cartografie și geoinformatică, cadastrul bunurilor imobile, relații funciare și protecția solurilor, precum și elaborarea, unor acte normative noi prevăzute de proiectul de lege.

II. DEFINIREA PROBLEMEI

Componenta juridică

Agencia Relatii Funciare si Cadastru la nivelul autoritatilor publice centrale, are misiunea de a asigura si a sprijini realizarea obiectivelor Programului de guvernare prin elaborarea, promovarea si implementarea politicii de stat in domeniul geodeziei, topografiei, fotogrammetriei, gravimetriei, cartografiei, geoinformaticii, prospectiunilor tehnice, integrării acestora în procesele reformei economice, precum și elaborării reglementărilor specifice, inclusiv ajustării lor la standardele și normele europene.

Elaborarea și adoptarea proiectului dat reiese dintr-o serie de angajamente asumate în cadrul documentelor de politici publice și prevederi ale actelor legislative:

- *Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană*, precum și implementarea Programului Național de Acțiune Politică Europeană de Vecinătate 2011;
- Două din cele 7 priorități din *Strategia națională de dezvoltare a societății “Moldova Digitală 2020”* precum este i) prioritatea 2. Creșterea investițiilor publice în infrastructura de drumuri naționale și locale în scopul diminuării cheltuielilor de transport și sporirii vitezei de acces. ii) Prioritatea 4. Ameliorarea climatului de afaceri prin optimizarea cadrului de reglementare și prin aplicarea tehnologiilor informaționale în serviciile publice destinate mediului de afaceri;

- *Legea cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică* - în conformitate cu art.7, alin. 2, Guvernul asigură crearea infrastructurii de date spațiale la nivel național și gestionarea bazei de date, precum și integrarea în Infrastructura Europeană de Date Spațiale;
- *Planul de activitate pentru anul 2015 al ARFC;*
- *Hotărârea de Guvern nr.383 din 12.05.2010 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției Relații Funciare și Cadastru, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acesteia.*

Conform Capitolului II, Secțiunea 2, pct. 6 și 13) printre atribuțiile Agenției se numără coordonarea și administrarea activităților ce țin de crearea infrastructurii de date geografice spațiale la nivel național. Pentru îndeplinirea atribuțiilor sale ARFC îi revin responsabilități în diferite domenii. În domeniul geodeziei, cartografiei și geoinformaticii (Capitolul II, Secțiunea 3.7, pct. 6 lit.g și pct.6 lit.h) ARFC are responsabilitatea de a asigura crearea, stocarea și distribuirea datelor geospațiale la toate nivelurile de guvernare, prin implementarea serviciilor web (servicii on-line wms și wfs) și de administrare și coordonare a activităților legate de crearea și integrarea datelor pentru Sistemul Informațional Geografic Național, conform Directivelor INSPIRE (Infrastructura de Date Spațiale Europene). Agenția Relații Funciare și Cadastru este împuternicită (conform pct. 6, alin. m) să examineze, coordoneze și aprobe actele normative și tehnice, regulamentele, metodologiile, instrucțiunile, normele de timp pentru lucrările geodezice, cartografice și geoinformaticice.

Intenții de elaborare a politicilor și de cooperare practică în dezvoltarea infrastructurii de date spațiale au apărut în anul 2012, când Agenția Relații Funciare și Cadastru a elaborat un proiect de lege cu privire la Infrastructura Națională de Date Spațiale. Însă proiectul a fost restituit de către Cancelaria de Stat a Republicii Moldova, pentru examinare suplimentară, în scopul ajustării acestuia la practicile comunității europene, revizuirii prevederilor propuse în proiect pentru aducerea acestora la nivelul unor norme juridice, argumentării includerii unor reglementări neprevăzute de Directiva 2007/2/CE din 14.03.2007.

Menționăm faptul, că Infrastructura de Date Spațiale este inclusă ca acțiune în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2015-2016.

Activitățile anuale sunt reglementate prin planuri de acțiuni elaborate anual.

Elementul analitic al apariției problemei și estimarea dimensiunii acesteia.

Activitățile cu privire la Infrastructura Națională de Date Spațiale (INDS) au o tradiție lungă în Republica Moldova: în decursul ultimilor 20 de ani a fost organizat un număr mare de conferințe, ateliere și mese rotunde despre INDS, iar în ultimii cinci ani aceste activități au fost susținute de Comisia Europeană cu ajutorul programului TAIEX - instrumentul de asistență tehnică și schimb de informații.

Este mai mult decât evident că toate lucrurile bune care se întâmplă în

prezent în domeniile legate de INDS se datorează unor inițiative voluntare ale angajaților și aparțin de obicei unei singure (cel mult două) persoane din acele instituții. O abordare sistematică de dezvoltare a capacităților umane nu există la moment.

În cadrul unei Infrastructuri de date spațiale, principalul scop este de a stoca datele la cel mai eficient nivel și a permite părților interesate să acceseze ușor și să partajeze aceste date. INDS nu constă doar dintr-o bază de date mare, ci asigură conexiunea între mai multe baze de date descentralizate într-un mod standardizat și interoperabil. Accentul de partajare realizat între multiplele baze de date descentralizate în loc de a lucra cu o singură bază de date comună și masivă pe care utilizatorii o încarcă și, ulterior, de pe care descarcă datele reprezintă principala diferență între o Infrastructură națională de date spațiale (INDS) și un sistem național de date geografice (SIGN).

Actualmente coordonarea datelor lipsește, iar acest lucru implică faptul că nu există un punct/centru unic de gestiune al datelor, de administrare care de fapt reprezintă conceptul de geoportal.

Republica Moldova nu are un geoportal național sau tematic într-o perspectivă mai largă, adică un geoportal care să servească ca interfață a unui catalog de metadate naționale sau sectoriale, care ar permite utilizatorilor în societate - fie că aceștia sunt organizații de stat, companii private sau cetățeni - să caute și să găsească date geospațiale pe care să le poată folosi pentru scopurile lor.

La moment ARFC cooperează cu câteva instituții în baza unor acorduri referitoare la folosirea datelor lor, care sunt de obicei furnizate prin serviciile-aplicații WMS (Web Map Service) și WFS (Web Feature Service) disponibile pe "www.geoportal.md". Acele acorduri de cooperare vizează schimbul de date între instituții.

Acordurile între ARFC și instituții sunt ocazionale și nu fac parte dintr-un sistem stabil.

Toate instituțiile care utilizează datele ARFC realizează acest lucru conform acordurilor pe care le au cu Agenția și, reieșind din aceste acorduri, datele necesare li se oferă în baza identificării lor pe geoportal.md, folosit pentru accesarea datelor prin servicii.

Câteva eforturi (începând cu 2002) de a reuni părțile interesate au fost depuse, însă aceste tentative nu au fost formalizate la nivel de coordonare. Au fost desemnați reprezentanți din cadrul mai multor părți interesate ale Consiliului sistemului național de date geografice (SIGN), însă acest Consiliu împreună cu multe alte Consilii guvernamentale a fost abrogat prin Hotărâre de Guvern în anul 2013.

Agenția Relații Funciare și Cadastru (ARFC), ca autoritate publică centrală este recunoscută drept "nucleu" pentru politica națională privind INDS în Republica Moldova.

În prezent, Moldova este angajată într-un program extensiv de reformă

economică, cu rază cuprinzătoare de acțiune, atât în termeni de politică internă, cât și în planul relațiilor internaționale, în particular cu UE.

Pe 27 iunie 2014, Acordul de Asociere între Uniunea Europeană și statele ei membre, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte, a fost lansat. Acest acord a înlocuit APC-ul și aprofundează asocierea politică a Republicii Moldova cu Uniunea Europeană și integrarea ei economică, bazându-se pe un grad înalt de apropiere normativă.

Unul din scopurile asocierii este susținerea eforturilor Republicii Moldova de dezvoltare a potențialului său economic prin cooperare internațională și prin apropierea legislației de cea a Uniunii Europene.

Prin introducerea Legii cu privire la Infrastructura Națională de Date Spațiale Republica Moldova își aduce legislația în conformitate cu legislația Uniunii Europene.

Legea cu privire la Infrastructura Națională de Date Spațiale adaptează principiile Directivei 2007/2/EC a Parlamentului European și a Consiliului din 14 martie 2007 de instituire a unei infrastructuri pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană (INSPIRE).

În articolul 22 al Acordului de Asociere se afirmă că cooperarea include dezvoltarea instituțională și funcțională a autorităților publice pentru a spori eficiența activității acestora și pentru a asigura un proces de luare a deciziilor și de planificare strategică eficient, participativ și transparent.

Principiile de bază ale schimbului și reutilizării datelor spațiale reglementate prin proiectul de Lege cu privire la Infrastructura Națională de Date Spațiale sunt indispensabile pentru transparență și eficiență în luarea deciziilor și planificare strategică.

Obiectivul general al proiectului este creșterea investițiilor publice în infrastructura națională și locală și îmbunătățirea mediului de afaceri cu ajutorul unei gestiuni eficiente a datelor geografice.

Estimarea posibilelor consecințe în cazul în care nici o acțiune nu e întreprinsă

Neadoptarea Legii cu privire la Infrastructura de Date Spațiale va avea efecte negative directe pe termen relativ scurt, cât și beneficii ratate pe termen mediu și lung.

Rămân probleme legate de:

- disponibilitate, calitate, organizare, accesibilitate și partajare a datelor,
- lipsa coordonării
- costuri inutile
- obținerea informației necorespunzătoare
- luarea deciziilor eronate

Stabilirea scopurilor acțiunilor statului

La necesitatea prioritară a Infrastructurii Naționale de Date Spațiale expunem următoarele argumente:

- reprezintă suportul cheie pentru realizarea *Strategiei naționale de dezvoltare a societății "Moldova Digitală 2020"*, accesul la informații geografice actuale pentru autoritățile publice de toate nivelurile, utilizatori profesioniști din sectorul privat și societatea civilă în ansamblu;
- asigură suport în dezvoltarea strategică a statului (apărare și securitate, situații excepționale, integrarea în infrastructura de date spațiale europene etc.);
- constituie un factor cheie competitiv în dezvoltarea tuturor ramurilor economiei naționale, contribuind astfel la optimizarea administrării integrale a țării;
- va contribui la implementarea Standardelor Europene privind asigurarea accesului la informație publică, inclusiv și la informația geografică, etc..

III. COSTURILE MAJORE ȘI BENEFICIILE ANTICIPATE ALE INTERVENȚIEI STATULUI

Impacturile negative sau costurile intervenției statului

Intervenția statului în cazul soluțiilor propuse în acest AIR va avea următoarele impacturi negative sau costuri potențiale:

Un act de reglementare prea detaliat ar putea să prezinte riscul realizării unor norme prea rigide, în contextul în care instituțiile responsabile de datele infrastructurii pot deja singure să aibă careva cunoștințe.

Indiferent de beneficii care le atrag Infrastructura atrage și presupune cheltuieli:

- echipament tehnic
- software
- personal
- instruire

Nevoia de a crea un organ de coordonare implică costuri suplimentare legate de administrare.

Lucrările ce țin de partajarea datelor spațiale în formă electronică și menținerea infrastructurii naționale de date spațiale vor fi finanțate din bugetele autorităților publice responsabile pentru seturile de date spațiale, precum și alte surse legale.

Autoritatea coordonatoare în comun cu autoritățile administrației publice centrale și locale va elabora tarifele pentru serviciile de rețea și vor prezenta Guvernului spre aprobare.

Impacturile pozitive sau beneficiile intervenției statului

Intervenția statului în soluționarea problemei menționate mai sus presupune următoarele beneficii:

proiectul de lege propune instrumente pentru soluționarea unor probleme, și anume - măsuri ce vizează schimbul, partajarea, accesul și utilizarea datelor și serviciilor spațiale interoperabile pentru toate autoritățile administrației publice centrale și locale. Crearea infrastructurii naționale de date spațiale va asigura un acces mai ușor și mai ieftin la datele deținute de autoritățile administrației publice centrale și locale, ceea ce va genera o creștere eficientă la realizarea sarcinilor publice.

Infrastructura națională de date spațiale presupune de asemenea și colaborarea între autoritățile administrației publice centrale și locale. Acest lucru va reduce dublarea activității de colectare și stocare a datelor spațiale. Structurile organizaționale create în scopul infrastructurii naționale de date spațiale pot de asemenea contribui la colaborarea între autoritățile publice în alte domenii de activitate. Totodată, infrastructura națională de date spațiale creează, condiții pentru cooperarea cu autoritățile publice din alte state, în special din Uniunea Europeană, ceea ce va avea drept consecință un schimb transfrontalier îmbunătățit de date, cu accent special pe mediul înconjurător.

Nesiguranțele majore referitor la potențialele impacturi ale intervenției statului

Pe lângă beneficii și costuri există și careva riscuri în urma intervenției statului:

- Conformarea slabă cu noile prevederi din legislație
- Neaducerea legislație în corespundere cu noile prevederi și, prin urmare, menținerea procedurilor vechi în alte acte normative. În acest caz schimbările preconizate ar fi compromise.
- Insuficiența capacităților autorităților publice de a se conforma noilor cerințe. În acest caz autoritățile nu s-ar încadra în termenele prevăzute și ar compromite inițiativa de reformare a cadrului de reglementare.
- Lipsa fondurilor insuficiente pentru implementarea pe termen lung.

IV. EVALUAREA ABORDĂRILOR ALTERNATIVE

În cadrul elaborării AIR s-au stabilit 2 abordări alternative de soluționare a problemelor identificate: alternativa „a nu face nimic”, alternativa „elaborarea proiectului Legii cu privire la Infrastructura Națională de Date Spațiale”

Analiza comparativă a alternativelor este prezentată mai jos.

Alternativa	Posibile avantaje	Posibile dezavantaje
1. A nu face nimic	Nu au fost identificate avantaje semnificative.	Problemele existente legate de disponibilitatea, calitatea, organizarea, accesibilitatea și partajarea datelor spațiale vor

		rămâne, împreună cu lipsa unei coordonări în domeniu. Pentru administrația publică, acest lucru conduce la costuri inutile pe termen lung și la eficiență scăzută. Pentru sectorul de afaceri și publicul larg, consecințele sunt riscul de a nu obține informație corespunzătoare, sau ca ele (sectoarele) să devină obiectul deciziilor administrației publice bazate pe informații neadecvate sau corelate cu un proces îndelungat de soluționare. Pentru activitățile de afaceri, aceasta este o oportunitate pierdută de a folosi informația spațială pentru dezvoltarea unor servicii noi sau îmbunătățirea activităților curente.
2. Elaborarea proiectului Legii cu privire la Infrastructura Națională de Date Spațiale	Eficiență sporită în sectorul public, de ex. datorită - geoportalului, care asigură o căutare mai ușoară a datelor spațiale disponibile; - crearea și disponibilitatea metadatelor va spori eficiența; - termenii de utilizare a datelor spațiale sunt standardizați; - standardizarea și armonizarea oferă posibilitatea unui schimb mai ușor al datelor spațiale; - un acces mai bun la datele spațiale va conduce la decizii mai bune și costuri reduse; - datorită coordonării și controlului calității datelor spațiale pot avea loc raționalizări și se pot atinge câștiguri	Costuri mari pe termen scurt, din cauza dezvoltării serviciilor, metadatelor și armonizării datelor. Costuri administrative suplimentare pe termen scurt din cauza creării unei autorități coordonatoare Riscul este că: - autoritățile publice să nu se conformeze sau să nu contribuie la prevederile legii (de ex. din cauza lipsei de fonduri pe termen lung sau a informării). - conformarea slabă a autorităților responsabile va avea ca rezultat un randament mai mic al investițiilor făcute

	economice. Multe din beneficiile de mai sus vor fi un câștig și pentru părțile terțe. Cât despre activitățile economice, INDS va oferi oportunități noi pentru analiză, oportunități de afaceri și cercetare. Publicul larg va avea acces la diferite servicii disponibile pe internet, prin îmbunătățirea accesibilității, transparenței și participării.	decât cel care a fost original calculat la instituirea INDS.
--	--	---

Legea data va reglementa seturile de date ce sunt parte a Infrastructurii naționale de date spațiale, modul de asigurare a accesului la aceste seturi și de partajare a lor, precum și în ce mod autoritățile publice sunt responsabile de obținerea interoperabilității.

În scop de realizare a interoperabilității, metadatele și serviciile se vor crea în conformitate cu specificații standardizate.

În anexele sale, această lege prevede seturile de date spațiale reglementate, precum și autoritățile publice responsabile de fiecare set de date.

În contextul prezentei legi, “autoritate publică” poate fi orice persoană, inclusiv întreprinderile private, în măsura în care acestea exercită o sarcină publică.

Pentru a implementa cu succes această lege și principiile ei de bază, o autoritate publică va fi desemnată în calitate de autoritate coordonatoare.

Pentru a asigura că datele spațiale pot fi ușor găsite, autoritatea coordonatoare va asigura un Geoportal unde vor fi publicate metadatele tuturor furnizorilor. Părțile terțe pot publica metadatele lor pe Geoportal opțional. Portalul va include de asemenea link-uri către diferite servicii de date spațiale pe care le oferă autoritățile publice responsabile sau părțile terțe.

Una din atribuțiile autorității coordonatoare este de a elabora proiecte de acte legislative și normative în domeniul Infrastructurii naționale de date spațiale, și, în acest context, de a oferi suport Guvernului care va stabili regulile de implementare, de ex. cu privire la metadate.

Autoritatea coordonatoare va găzdui un Consiliu INDS colegial, care va avea rol consultativ și va fi creat din reprezentanți ai diferitor instituții guvernamentale sau altor domenii relevante.

În procesul de implementare a prezentei legi, Republica Moldova va crea o Infrastructură națională de date spațiale în conformitate cu cerințele Directivei UE INSPIRE (2007/2/CE).

V. STRATEGIA DE CONSULTANȚĂ.

Determinarea grupului de interese

Efectele introducerii reglementărilor preconizate în proiectul dat, vor fi resimțite într-o măsură diferită de următoarele grupuri care îndeplinesc sarcini, activități ori servicii specifice legate de datele spațiale: *autoritățile publice centrale, instituțiile, autoritățile locale și părțile terțe.*

Procedura de consultanță

În procesul elaborării prezentului AIR și a recomandărilor privind elaborarea Legii cu privire la *Infrastructură Națională de Date Spațiale* au fost consultate mai multe părți interesate și experți în domeniu:

- cu sprijinul Proiectului TWINNING au fost angajați consultanți din țările UE (Suedia și Croația) - experți în domeniul vizat;
- recomandările au fost elaborate cu antrenarea specialiștilor din Republica Moldova, inclusiv din ARFC și reprezentanți ai următoarelor instituții: Centrul E-Guvernare, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Ministerul Mediului, Ministerul Transportului și Infrastructurii Drumurilor, Centrul Informațional Agricol din subordinea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Agenția pentru Eficiență Energetică din subordinea Ministerului Economiei, Serviciul Protecție Civilă și Situații Excepționale din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, Agenția Moldsilva, Biroul Național de Statistică, Agenția Apele Moldovei, Academia de Științe din Republica Moldova.
- au fost purtate discuții cu autoritățile enumerate anterior.

Au fost organizate 2 mese rotunde cu participarea a peste 60 de persoane reprezentând actorii principali. Aceste evenimente au fost pe larg discutate în mass media autohtonă. Lista participanților la evenimente, cât și lista surselor care au elucidat aceste evenimente sunt disponibile.

Primul proiect al legii a fost prezentat în cadrul evenimentelor, cât și circulat în atenția principalelor actori (factori de decizie, instituțiile implicate).

Pentru a asigura transparența și implicarea întregii societăți, prezentul AIR va fi plasat pe pagina WEB a ARFC.

La fel, vor fi consultate toate autoritățile de resort, precum și reprezentanții societății civile și alte persoane cointerestate.

Totodată, se preconizează organizarea dezbaterilor publice pe marginea proiectului cu toate persoanele interesate. După care proiectul legii va fi avizat și supus expertizei juridice și anticorupție.

Comentariile, obiecțiile și propunerile părților consultate vor fi analizate și luate în considerație la îmbunătățirea proiectului și analizei impactului de reglementare.

VI. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI.

În baza analizei avantajelor și dezavantajelor alternativelor propuse în acest AIR, precum și potențialul lor de a atinge obiectivele stabilite în acest document și corespunderea acestora standardelor de calitate prescrise actelor normative prin Metodologia de analiză a impactului de reglementare și de monitorizare a eficienței actului de reglementare, este recomandată alternativa: elaborarea și aprobarea Legii cu privire la Infrastructura Națională de Date Spațiale (opțiunea 2).

Legea recomandată corespunde întocmai următoarelor standarde de calitate:

Stabilitate - Impactul de reglementare a Legii cu privire la INDS propusă va avea un efect pozitiv din punct de vedere al stabilității. Reglementările cu privire la metadate și interoperabilitate vor conduce la o căutare, înțelegere și utilizare mai armonizată a datelor spațiale. Datele spațiale, împreună cu metadatele lor și condițiile de utilizare, vor fi mai previzibile și mai stabile. Acest lucru va fi în avantajul agenților economici, care au nevoie de date spațiale în afacerile lor (de ex. companiile de construcții, logistică, de monitorizare a mediului înconjurător și companiile de furnizare a serviciilor de internet).

Legea propusă nu impune restricții pentru companiile sau organizațiile private. Reglementările vizează doar autoritățile publice și întreprinderile de stat. Întreprinderile sau organizațiile private vor avea responsabilități în condițiile reglementării doar dacă ele doresc să contribuie voluntar. Totodată, chiar dacă ei nu contribuie activ, agenții economici vor beneficia de pe urma sistemului și datelor spațiale armonizate asigurate prin lege când vor folosi informația din sectorul public.

Eficacitate a costurilor - Impactul de reglementare a INDS: disponibilitatea, calitatea, organizarea, accesibilitatea și partajarea datelor spațiale sunt probleme întâmpinate pentru un număr mare de teme de politici și informative. Ele sunt experimentate la diferite nivele ale autorității publice. Problemele enumerate conduc la ineficiență în administrația publică, care la rândul ei produce costuri la toate nivelele societății, de ex. persoanele sau companiile care nu primesc informația corespunzătoare, sau care fac obiectul deciziilor administrației publice în baza unor informații neadecvate sau care implică o procesare îndelungată.

Cu toate că nu reprezintă un cost per se, neimplementarea INDS va însemna beneficii - inclusiv posibilități de afacere - ratate.

Proportionalitate - Impactul de reglementare a INDS: Datorită INDS sectorul privat, precum și publicul larg va putea accesa și utiliza mai ușor informația publică, prin creșterea nivelului de accesibilitate, transparență și participare. În sectorul privat datele spațiale pot fi folosite pentru a crește eficiența (de ex. în scopuri de planificare), precum și pentru oportunități de afaceri noi (de ex. dezvoltarea unor servicii noi bazate pe informație publică).